Գառնագանձի Էջերեար սկսեալ 500 Դիւսիսի վերայիկ, սենեկի գլայմբի խաթանոց իչին 280 կամ վի ալիք տալեալ 125 կամ վի քաշուլար իչին բոսքա բարտաց իչինաէ օլարագ, սենեկի գլայմբի սագ ագէի 250 վի ալիք տալեալ սաթի 125 կամ սուբ։

Վի պէհէր Դիւսիսի 10 բարեա սաթալար։

ԱՄԵՐԻԿԱՅԻ ԷՖԻՄԵՐԻՍ

ՄԻՍԻՆԱՏԻՍ

ՕԻՄՈՒՐԸ ԲՕԼԻԹԻԳԸՑՑԷ ՎԷ ՄԷՎԱՏՏԸ ՍԱՑԻՐԷ

Ելանոթքն պէհէր սաթըրը իչին պիրինճի աէֆա 3 էթինճի այֆա 2, վի իւչինճիւ վի սայիր ատլար իչին 1էր ալ Խան սգրասանա գօնուլմատան իլանըն սաթիրը Ցգրատուր։

Մէքթուպ վի սայիրէ Գալաթասարայ Ռէնճլիմատի բաշարցանա վագը Ն. 41 Երսի խանցնա Կարագա Ք. Փանասեան իմէնի էֆենտիլիկա սաթ։

Մեկ թերթի գինը 1 ղրուշ

ԱՐԱՏՐԱՆԿԱ ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 18 ՆԻՄԷՐՕ 2333

1873 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 6 ՇԻՄԱ ԻՐԹԷՍԻ ՍԱՊԱՀ

ՍԷՖԻԶԻՆՃԻ ՄԻՆԷ ՀՈԿ. ՇԱՊԱՆ 27

ԻԼԱՆՈԹ

Les annonces et abonnements pour la France sont reçus exclusivement chez MM. Orain et Micoud à Paris, Rue Drouot, N°. 9

VICHY

Իտարէ, Բարիս, 22, պուլվար Մօնմարթր GRANDE GRILLES սուեռ—գանսրգլրը, եէմէյի հաղմ իթտիրէն ազալարա մախսուս խասթալրգլարը, գարաճիեէր վէ տալագ չիչի, ինսանըն վիւճուտինտէ օլան ալէսթալարը իչլէմէմէսի, վէ գարաճիեէրին իչինտէ զուհուր իտէն թաշլարը տէֆ իտէր։

ՕԲԻԹԱԼ սուեռ—Եէմէյի հաղմ իթտիրէն ազալարա մախսուս խասթալրգլարը, միտէ ազրբլրդը, կիւճ հաղմ իթմէք, սինտիրմէմէգլիք, միտէ ազրբսընը տէֆ իտէր։

ՍԷԼԷՍԹԷՆ սուեռ—Պէօվրէք խասթալրդը, իտրաքըն թօբլանտրդը մահէլլ ազրբսը, իտրարըն թօբլանտրդը ազանըն իչինտէ օլան կէրէք թաշ վէ կէրէք գում, տամլա, վէ չէքէր իլէթինի տէֆ իտէր։

ՀՕԹՐԻՎ. Սուեռ—Պէօվրէք խասթալրդը, պէլ խասթալրդը, իտրար գապընըն իչինտէ օլան թաշ վէ գում, տամլաը, չէքէր իլէթինի, վէ իտրարըն թօբլանտրդը մահէլլ խասթալրդընը տէֆ իտէր։

Շիչէլերին իւզերինտէ հէր պիր բուռնարըն իսմի պուլունմասընա տիգգաթ օլունմալը։

Պալէատէ իչար օլունան Վիչի գապըճալարընըն սուարը պուլունուր, Վէլիչինին վէ դումբանեասընըն, վէ Մ. Ծանինին էճզախանէլերինտէ, վէ քեաֆֆէյի ըսպէչարլարտա։

Պէյօղլուտա Տուզիօ սօգաղընտա վագը 22 Նիւմէրօյու խանէէ, սալը բէնճէնպիհ վէ ճումա կիւնլէրի, էօյլէէն սօնրա ֆրանկա սաաթ 2-էն 5է գատար Ֆրանսզ վէ Լաթինճէ քերականութիւն, վէ Ֆրանսզ վէ Լաթին քիթապէթի վէ Թիւճարճա մէքթուպ եազմագ վէ տէֆթէր թութմագ ուսուլի, վէ արիթմէթիգ, վէ ֆէյլեսոֆլուգ վէ թարիխ վէ ճօղրաֆիա տէրս վէրիլիր։

ԼՕՀԶՈՒՆ ԼԻԶ ՍՈՒԵՌԻ

Գալաթասարայ սոֆէնմալը

Բրուսիանըն հէքիմլիք Ագատէմիասը վէ էն միհթէպէր հէքիմլէր, վէ ումումէն քեաֆֆէյի հէքիմլիք Ագատէմիալարը թարաֆընտան թահսին օլունմուշ օլան մէզգիւր ԼԻԶ ՍՈՒԵՌՆՈՒ իսթիմալ իտէնին եիւզիւնտէ վէ էլէրինտէ նէ գըզըլ լէքէրէ յատա օլուր, նէ եիւզիւ կիւնէշտէն եանար վէ նէ տէ պուրուշուր։ Կէրէք գատընլար վէ կէրէք էրքէքլէրին թէնինէ պէեազլրդ վէրտիքտէն պաշգա տէրլի եումուշատան մէզգիւր սուեռն գուվվէթինի թէմրիւպէ իլէ թանըմշլարընը։ Մէզգիւր ԼԻԶ ՍՈՒԵՌՆՈՒ, եալընըզ Գալաթասարայ Եիւքսէք Գալորրընտա 68 Ն. իլէ միւրաջաամ Մ. Վէլիչ գումբանեասընըն մալաղասընտա սաթըլըր։

MIGRAINES ET NÉVRALGIES

PAULLINIA-FOURNIER

ԲՕԼԻՆԻԱ—ՖՈՒՐՆԻԷ թէսմիսէ օլունան իչ պումուալիճէ, 1840 սէնէսինտէն պէրու, սինիր վէ միտէ ազրբլարը, վէ պախսուսուս պաշ ազրբսընա, ումումէն գապուլ օլունմուշ պիր իլաճ օլուպ, պունտան պիր բաքէթ ալընտրգտա, էն ազբր ազրբլար, պէշ տարգըգատա տէֆ օլուր։

Մէզքիւր մուալիճէ, սինիր խասթալրդլարընա, վէ զայիֆլիյի տէֆ իթմէէ մախսուս պիր իլաճ օլուպ, Բարիսին հէքիմլիք ագատէմեասը մուալիճէրինտէն ԹՐՈՒՍՕ, ԿԸՐԻԶՕԼ, ԳԸՐԻՎԷՅԼԷ, ՀԻԿԻԷ, ՄՕՆՕ, ՊԱՐԹԷ վէ սայիր հէքիմլէր պունուն թէէսսիրինի, չէհիրլէրտէ վէ խասթախանէլէրտէ թաստիգ իլէմիշլէր տիր։

Իսթանպօլտա պուլունուր Տէլլա-Սուտա, վէ Կանթիւք պիրատլրլէր վէ Վէլիչ վէ Գումբ. էճզախանէլէրինտէ, վէ սայիր մէշհուր ըսպէչար տիւքքեանլարընտա։

ASTHME

Թրգնէֆէս նէվգիվէ նէֆէս ալան ալէսթալարա մախսուս քեաֆֆէյի խասթալրգլար, ԹԻԻՊ ԼԸՎԱՍԷՕՐ իլէ էյիլէշիր։ Ն Ֆբրանգ։

NÉVRALGIES

Սընըր ազրբլարը, տօքթօր ԳԸՐՕՆԻԷՆ բէլէ-լէՏՊԷՆԷվրէթէ թէսմիսէ օլունան հալալրը իլէ անիտէ տէֆ օլուր։ Գութուսու Ն Ֆբրանգ։

ԼԸՎԱՍԷՕՐ, պիրինճի սընըֆտան էհլի քիմեա վէ էճզաճը, 23 ՐԻԻ ՏԸ ԼԱ ՄՕՆԷ նամ սօգագ, Բարիստէ։

Պուլունուր պաշլրճա էճզախանէքանէլ։

ՍԸՀՀԷԹԷ ՎԷ ՍԱՑԻՐԷՅԷ ՏԱՑԻՐ ԻԼԱՆ

Պու տէֆա Մ. Վ. Գասապեան, Վիէննա, Պէրլին, Բարիս, վէ Լօնտրա, վէ Եվրօպանըն պաշլըճա մահէլլէրինտէ օլան ֆապրիգալարը տօլաշարագ, հէր նէվի էճզա վէ էտէվմթը իսլիս վէ աչէա օլարագ կէթիրթմիշ տիր։

Պաշլըճա Նօրվէճեանըն իսլիս Մօրինա պալըգը եազլարը, կէրէք գէյյէ վէ կէրէք շիշէլեր իլէ, քէպալիք Հօկ նամ քիմէնէնին տալ պալըգ եազլարընըն տէրօվիթսու, վէ պալըգ եազը իչին պիր նէվի բատվնատան գաչրգլար քի իչիտիկինտէ ազրգա լէպգէթինի պըլաչարմագ. վէ եազ վէ մէրհէմ սիւրմէքտէ թէէսսիրինի զիեատէ վիրտիրմէք իչին պիր նէվի ֆանէլա ֆբրշալար, վէ հէր ճինս մատէն սուլարընըն տայիմա թաղլսի, վէ գուվվէթէ տայիր էճզալը վէ սատէ էնվայի Պորտօ շարապլարը, Մէնիյէ վէ Գօլնեալ գումբանեասընըն չիքօլաթալարը, վէ մէշհուր Լիսլէն դօգուլարը, վէ սըճագ վէ սօզուք համմամ իսբիրթօ, շարապ, սիւտ շուրուպ, սիրքէ, խորար վէ սայիրէ իչին տիւրլիւ պէ տիւրլիւ տէրէճէլէր, վէ նէմվիքտէն վէ սօուգատան հրֆզ օլունմագ իչին պիր թագըմ գունտուրա իչինէ գօնուլամագ պիր նէվի ֆանէլալը եախօտ ֆանէլասրդ մաթնարլար, վէ եէնի ուսուլ իւզրէ կրամ տիրհէմիէրի, վէ թէրազիլէր, վէ հէր վագթ իչին թաղէ աչ, վէ սօն տէֆալարտա պուլունան գօնտուրանկօնուն վէ սայիր հէր նէվի Եվրօպանըն հազըր մուալիճէլէրի, վէ սայիր էճզաճը էտէվթլարը, Պաղչէ գարուսունտա գարաղօլուն գարշըսընտա, միւմիլէյհ Մ. Վ. Գասապեանըն 7 Նիւմէրօյու մաղազասընտա էհվէն ֆիեաթլա ֆիրուխթ օլունմագտա տրը։

Թբշրինի էվվէլին պէշինճի ճիւմիլէ եէմինճի բտղար կիւնլէրի եէնի քէօյաէ մէրհում Լօղոֆէթ պէյին սահիլխանէսինտէ սաաթ աէօրթտէն օնա գատար չինի վէ ֆարֆուրի վէ էսքի մատէն վէ բէսիմ վէ բիանո վէ քիլիմ վէ ավիզե վէ սոպա վէ մանկալ վէ սաիրէ էշեաեի միւխթէլիֆէնին մեզատը վուգու պուլաճաղընա իլան տրը։

ՐՕՊԷՐԹԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

Ա.յս վարժարանս թէ այս երկրիս մէջ և Թէեւրոպայի և Ամերիկայի մէջ մեծ համբաւ ստացած է իւր ուսանողաց մատուցած մտաւորական և բարոյական կրթութեանը պատճառաւ։ Իւր հիմնադրաց նպատակն է զայն լիովին հաւասար ընել Եւրոպայի և Ամերիկայի ամենաբարձր վարժարանաց։

Յաջորդ տարուան մէջ այժմու բոլոր առաւելութեան հետ պիտի ունենայ նաև Գերմանական ուսուցիչ մը որոյ բնակութիւնը վարժարանին մէջ պիտի լինի, — Բոլոր նոր և կարևոր կազմածները բնական գիտութեանց ուսման համար Վիէննայի արուեստահանդէսէն ապսպրուած են, և նախապատրաստական ճիւղին առաւել ուսադրութիւն պիտի տրուի։

Վարժարանին տարին կսկսի Սեպտ. 3/15

Առաւել մասնաւոր տեղեկութեանց համար դիմելու է առ Գ. Ս. Հանսքն և Ընկ. կամ առ Վերատեսուչն

Ճօրճ Վաշպրըն

ՕՐԱՑՈՅՑ

1874 Թուականին

ՅԵՐԵՄԻԱ ՔԱՀԱՆԱՅԷ ԽԱԳԻՒՂԻ

կը ծախուի ամեն գրավաճառաց քով 'ի հաշիւ հեղինակին 'ի գին 40 փարայ։

Մր. Երուսաղէմի սրբոց Յակոբեանց մամուլէն ելած 1874 թուականի օրացոյցն, ամէն տարուան պարունակութիւնէն 'ի զատ, այս տարի կը բովանդակէ Հայոց ամսաթիւերը և եկեղեցեաց պաշտօնէից դիւրութեան համար իւրաքանչիւր աւուր շարականները իրենց ձայներով հանդերձ։

Այս օրացոյցն, որ կերպիւ մը ամենացուցի պաշտօն ալ կը կատարէ, կը ծախուի, 'ի Մայրաքաղաքս, Գումգապու Երուսաղէմի առուն, 'ի գին 40 բարայ։

ՍԿԶԲՈՒՆՔ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ՏՆՏԵՍՈՒԹԵԱՆ

ՀԵՂԻՆԱԿ

ԺՕԶԷՖ ԿԱՐՆԻԷ

Ժօզէֆ Կարնիէ նամ Ֆրանսզ մէշմուր միւէլլիֆին էսէրինտէն օլուպ, Մասիս ղազէթասը միւէլլիֆի կարապետ էֆէնայի իւթիւճեան թարգմանտան թէրճէմէ իսթիլպ, Մասիստէ բէրտէրբէյ տէրճ իտիլէն «Սկզբունք Քաղաքական տնտեսութեան» նամ հիւֆիա քիթապ, պու քէրէ ճիլտէնմիշ օլտուղու հալտէ, կէրէք Մասիսին մաթպաասընտա վէ կէրէք քիթապը տիւքքեանլարընտա պէհէրի 10ար ղրուշա սատիլմագտա վէ մէքթէպլէր իչին ալընտրգընտա, եիւզտէ 20 ըսքօնթօ իսթիլմէքտէ տիր։

ՆԱԽԱԱՐԿԹՅԱՆ

ՖՐԱՆՍԵՐԷՆ ԼԵԶՈՒԻ

ՅՕՐԻՆԵԱԼ

Ի ԽՈՐԷՆ ԵՊԻՍԿՈՊՈՍԷ ՆԱՐ-ՊԷՑ

կը ծախուի 'ի գրատան Փարիզու 'ի Յակոբեան խան թիւ 13 և 'ի գրատան Պաղտասար աղայի Սրապեան 'ի Մէրճան Զարշը թիւ 29. և ամեն գրավաճառաց քով։

Մեծապատիւ ընկերք Հայկ. ընկերութեան Սամաթիոյ.

Երկար ժամանակէ 'ի վեր ընկերութեանս ժողովները գործելէ դադրած Հայկ. ընկերութեան զբօսարանին տեսչութեան հոգը միայն իմ վրայ ձգած էին, սակայն այլ ևս այդ հոգը տանել ինձ անկարելի ըլլալուն՝ կը հրաւիրեմ զձեզ որ յառաջիկայ կիւրակէ օր ժամ 7, Ս. Սահակեան վարժարանը ժողովի գումարուիք և ընկերութեան անտանելի վիճակին դարման մը տանիլ բարեհաճիք։

1873 Հոկտ. 4 Մնամ

Սամաթիա Յովսէփ Եաղուպեան

ԻԼԱՆ

Իքինճի օրտուի հիւմաեուն իչին վառնա իսկէլէսինտէ թէսլիմ օլունմագ իւզրէ լուզումի օլան 200,000 գբյէ ճէնովա փիրինճինին պէհէր գբյէսի 110 փարայա օլարագ թալիպի էօհտէսինտէ օլուպ թբշրինի էվվէլը բումինին սէքիզինճի փազար էրթէսի կիւնիւ գարարը գաթիսի իճրա օլունաճաքընտան իթա իթմէյէ թալիպօլանլարը եէվմը մէզգիւրատ տարի շուրայի ասաքիրիյէ կէլմէլէրի։

4 Թբշրինի էվվէլ 1873

Պտաք սէրասքերի

ԱԶԳԱՅԻՆ.

Զանն իտէրիզ քի, Խրիմեան Հազրէթլէրի պու կիւն եռջն հէմ երեսփոխանլարա խիթապէն լազըմ կէլէն իսթիֆասընը, վէ հէմ՝ ռէ Պապը Ալիյէ Թագտիմ իտէճէք օլան իսթիֆասընը, ընդհանուր ժողովուն Դիւանընա կէօնտէրէճէք տիր։

* * *

Զարշէմպիհ կիւնքի նիւսխէմիզտէ, Հայրիկ հազրէթլէրինին Պապը ալիրկ կիթմիշ օլմասընը պիլտիրտիկիմիզտէ, սալը կիւնիւ տէնիլէճէք եէրտէ եանլըշ օլարագ բազար կիւնիւ տէնիլմիշ իտի։

Տիւնքի նիւսխէմիզտէ Լ՝ Թիւրքիտէն ալընարագ, քէզալիք Հայրիկ հազրէթլէրինին բէնճէմսիհ կիւնիւ իչին Պապը ալիյէ կիտէրէք, խարիճիյէ Դաշընը բաշա հազրէթլէրիլէ կէօրիշմիշ տիւր տէնիլմիշ իսէ տէ, սալը եօգ տուր։

ԱԳԱՊԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

Պիր մատատէտէն տօլայը հէմշէհրիմիզտէն Շնորհք էֆէնտի Նազարեան մարիֆէթիլէ։ Կիրշիւնլիւ Կարապետ էֆէնտի Զօվուչանտան ալընմըշ օլան պէյ։ տէտա Ֆրանսըզ լիրասը իլէ, քէզալիք պիր վագտան տօլայը տիկէր պիր զաթտան ալընմըշ օլան իքի տատէտ Օսմանլը լիրասընը, թարաֆը մըզա թէսլիմէ հիմմէթ իտիլտիկինի, վէ Բազդանուէր շիրքէթինին ղատխիլի բիանգաօսունա իգրամիյէ գազանմըշ օլան Զենոբ էֆէնտի Շահպազէանընը մէքթէպի մէզգուրա 12 ատէտ լիրայի Օսմանլի իհտա իթմիշ օլատուղունու մաթէչէքքիւրի ազիմ պէեան իտէրիզ։

ՏԱԽԻԼԻՔԷ

Տէվլէթի Ալիեէ տէեունը վէ մէնպալը սէրվէթի բիսալէսինատէն պագըյյէ

Մահէլլէմէզպուրտէ ինկիլիզ քէօմիւրիւնիւն ալընը օլմագ իւզրէ սէնէվի 30պին թօնէլաթա քէօմիւր չէգարըլապիլիր վէ չէգան քէօմիւրիւն եիւզտէ եէսախի թօփրագ վէ եա թաշ տէյիլ տիր։ Տէրիսաատէթին ղարպ թարաֆընա վագը պալգանլարտա պուլունան գուրշուն վէ կիւմիւշ մատէնլէրի հէնուզ իմալ օլունմամըշ տըր։ Պօնատա վագը Սամագօֆ վէ Վօինիչա վէ Ըսթարիմատա մատէնլէրինտէ տէմիր վէ պագը վէ զայէթ խալիս գուրշուն վար տըր, ֆագաթ պունլար տախի լաեբգեյլա իմալ օլունմամըշ տըր։

Սօֆիա ճիվարընտա վագը Բաթարօվա նամ մահէլլէ կիւմիւշ իլէ գարըզգ գուրշուն մատէնի պուլունտուղու հալտէ, ամէլիեաթը իխրաճիեէսի սուրէթի մաթլուպէտէ տէյիլ տիր։ Վարնա ճիվարընտա վագը Սամագօֆ գարիեէսինտէ տախի գուրշուն վէ ատագը պուլունտուղու կիպի, Բըրսթինա ճիվարընտա գուրշունլուգ մահէլլէ մատէն մէվճուտ տուր։

Իշթէ հէր մահէլլէ մատէնլէր պու վէճհ իլէ մուաթթալ գալմըշլար տըր։ Անատօլուտա սէրվէթի թապիեէ տատա զիեատէ օլուպ, շիմտիեէ գատար քէշֆ օլունան եիրմի իքի մատէնտէն, իպթիտալարը խալի հասըլաթ ալընմըշ իտի։ անճագ մէզքիւր մատէնլէրին հիչ պիրի լաեբգեյլա իմալ օլունմամըշ տըր։ Պէշ կիւմիւշ մատէնի վէ պիր գուրշուն մատէնի վէ տէօրթ պագը մատէնի հիւքիւմէթի սէնիեէ թարաֆընտան իմալ իտիլեօր։ Կիւմիւշ մատէնլէրինտէն 570 պին օգկա վէ գուրշուն մատէնլէրինտէն 170 պին օգկա վէ պագը մատէնլէրինտէն 965 պին օգկա գատար հասըլաթ ալմըշտըր։

Իշլեթիլէն մատէնլէրտէն, Թըրապզօն վիլայէթի տախիլինտէ վագը պիր մատէնտէն սէնէվի 250 պին օգգա վէ թօգաթ մատէնլէրինտէն 300 պին օգգա պագը չըգարըլապիլիր։ Կէչէն 1872 սէնէսինտէ, մէմալիքի մահրուսէտէն Ֆրանսատա 1 միլեօն ֆրանք գըյմէթինտէ վէ 450 պին քիլօկրամ պագը իխրաճ օլունմուշ տուր։

Իքինճի Ապուլթան Մահմուտ զէմանընտա սէնէվի 200 պին տուգա ալթունը հասըլաթ վիրմիշ օլան պիր պագը մատէնի իլէ Թիրէպօլի մատէնի պու կիւնքի կիւն եիւզ իւսթիւ պըրագըլմըշ տըր։

Թըրապզօն վիլաեէթի տախիլինտէ, կիւմիւշխանէ մատէնի էվվէլկի Անատօլունուն էն էյի մատէնի տատա օլունմուշ օլտուղու հալտէ, սօնրատան լաեբգեյլա իշլէտիլմէտիյինատէն սէնէվի 90 լիպրա գատար անճագ հասըլաթ վիրմէքտէ տիր։

Եալընըզ Անատօլուտա վագը Արկանա մատէնինատէն խալի հասըլաթ ալընըպ, սէնէվի 400 թօնէլաթա գատար պագը իխրաճ օլունուեօր քի, պուտա չըգան մատէն թօբրաղընա նիսպէթլէ, եիւզտէ 12–15 խալիս մատէն տիմէք տիր։

Գօզան տաղընտա վագը Պալկար տաղը մատէնինատէ եիւզտէ երիմի գուրշուն պուլունուպ, պիր քիլօկրամ թօբրագտան 428 կըրամ կիւմիւշ վէ 4 կրամ ալթուն իխրաճ օլունուր։ Իշ պու մատէն լաեբգեյլա իշլէտիլսէ, սէնէվի 12 պին թօնէլաթա մատէն թօբրաղը իխրաճ օլունուր, վէ թօնէլաթասընա 30 եա խա 50 ֆրանք գատար մասրաֆ կիթմէզ։ Թօգաթ սանճաղը վէ էնգարէ վիլաեէթի տախիլինտէ տախի զէնկին մատէնլէր վար տըր։

Թիրէպօլինին ճէնուպ թարաֆընա 20 միլ գատար մէսաֆէտէ վագը պիր գարիեէտէ տախի պագը մատէնի պուլունուպ, շիմտիեէ տէկին էլ տէյմէմիշ տիր։

Տիկէր իւչ մատէն տախի եօլունտա իշլէտիլմէտիկինատէն, սէնէվի անճագ 250 թօնէլաթա մատէն թօբրաղ։ իխրաճ օլունուեօր։

Մէմալիքի մահրուսէտէ մէվճուտ պուլունան օրմանլարա կէլինճէ, պունլարա տայիր թափսիլաթա հաճէթ եօգտըր։ Իշթէ տէվլէթի Ալիեէնին սէրվէթի թապիեէսի միւքէմմէլ պուլունտուղունտան, էն զիեատէ իթիրազ իտէնլեր պիլէ աղզ աշտամազլար։ Պիր տէվլէթին պու գատար սէրվէթի պուլունտուղու հալտէ, հիչ պիր վագթ պօրճունու թէսվիեէտէ մուշքիլաթ չէքմէզ։ Հիւքիւմէթի սէնիեէեէ ֆէվգելատէ պիր սույի նիեէթ աղվ օլունմաեընա, պօրճունու թէսվիեէտէ թէքեասիլ իտէճէյի իտտատա օլունմամըշտը, պու անէ գատար օլան հարէքէթի իլէ իսէ պու սէօյ էտիյիմիզի թատաթիգ իլէմիշ տիր։ Պու տէրէճէ թէրագգը իթմէսի գապիլ օլան վարիատաթը վէ ֆէնն ուագլ իլէ իմալէ միւհթաճ պուլունան սէրվէթի մէյտանտա իքէն, տէվլէթի Ալիեէնին ահվալը մալիեէսինին իսլահընտան գաթի իւմիտ իճմէք ագըլը ատամ իլի տէյիլ տիր։

Ինկիլթէրատա վէրկի ուսուլինին իսլահը զըմնընտա օթուզ սէնէ ուղրաշըլմըշ վէ Ալմանեատա մէզհէպ սէրպէսթիեէթինի թէէսիս իթմէք իւզրէ օթուզ սէնէ տտխիլի մուհարէպէ վուգու պուլմուշ վէ Ֆրանսատա պէլէտիեէ սէրպէսիյէթլերի իճրա իյլէմէք ի-չին գէրգ սէնէ իսթիլալ օլմուշ տուր։ Տէվլէթի Ալիեէճէ իճրա օլունան վէ օլունաճագ օլան իսլահաթ տախի բէք գօլայ օլմաբընտան, զէմանա միւհթաճ իսէ տէ, աչհէմէհալ իճրա օլունաճաղը շիւբհէսիզ տիր։ Վիւքելայի ֆիհամ հազրաթընտան հէր քիմ օլուր իսէ օլսուն, իշպու իսլահաթը լազվ իտէմէզ։ Ալի բաշա հէր նէ գատար գօրգագ իտի իսէ տէ, բումէլինատէ չըմէնտրֆէրլերին ինշասընը մէն իտէմէմիշ տիր։ Պու կիւնքի կիւն, 800 քիլօմէթրօ չըմէնտրֆէր իշլէմէքտէ տիր։ Պունատան պաշգա Տէրիսատէթ իլէ Պաղտատ պէյլինինատէ ինշա օլունաճագ պէօյիւք չըմէնտրֆէրին էսասը տախի վագ օլունմուշ տուր։ Անատօլու խաթթը Հայտար բաշտատան իզմիտ գատար իշլէեօր։

Մէտէնիեէթ Թիւրքիսթանտա տախի թէրագգը իւզրէ օլուպ, ասլա տուրմաեօր, թէրագգընընը գանունու իշթէ պէօյլէ տիր, թէրագգընընը գարշը կէլմէք ագըլլըրդ տէյիլ տիր։ Չօգ տէֆա տիւշմէնլերի պիլէ, օնա եարաբմ իտէրլեր։

Տ՝ Վէթի Ալիեէ էլան եիւզ իւսթիւ պըրագըլմըշ օլան թապիի սէրվէթ մէնպալարընտան պիր կիւն իսթիֆատէ իտէր իսէ, օ զէման սէրմաեէ սահիպլերի, եիւզտէ օն ֆայիզ վիրէն տէվլէթի Ալիեէ էհամընը արաեբպատա պուլամաեաճաղլար տըր։

Օ զէման տէվլէթի Ալիեէ տախի իգթիզ օլան պագը իսլահաթընը իճրասընընա վագթի իլէ միւսամէհա իթմիշ օլտուղունտան նէ տէրէճէ զարարտէ օլտուղունու անլատաճագ տըր։ Պիզ պու կիւնքի կիւն մէզքիւր միւսամէհատան թէէսսիֆ իթմէքտէյիզ, ֆագաթ չունու ունութմագտատըզ քի, վուգուա կէլէն միւսամէհանընը պիզէ (եանի Էվրոպալըլարա) ֆայիտէսի օլուպ, մազարրաթը անճագ տէվլէթի Ալիեէեէ այիտ տիր։

Վագը տէվլէթի Ալիեէ իսթիգրազ իտիեօր էմմա, թէգասիթ վասըթասընա էսքի իսթիգրազլարը պիր թարաֆտան թէէսիլ իթմէքտէ տիր։ Խազինէ թարաֆընտան իսթիգրազ վասըթասընա ումումուն իտտօրէ իլէ արթըրըգլարը բարալարտան ալընան մըգտարը իլէ, թէգասիթի մուայեէնէ իլէ վիրիլէն բարալարընը մըգտարը մուգայէսէ օլունմուշ մը տըր։ Մէսէլա, տէվլէթի Ալիեէ իսթիգրազ վասըթասընա էվրոպատա պուլունան ալթունը չէքեեօր տէյի շիքեաեաթ օլուլարը չէքեեօր տէյի շիքեաեաթ օլունուր իսէ, տիկէր թարաֆտան տախի ֆաքսիթ վասըթասընա կէրի վիրմէեօր մը, պու տէտիյիմիզի հիսապ իլէ իսպաթ իտէլիմ։

Տէվլէթի Ալիեէ 1854 իսթիգրազը իսմէն 3 միլեօն ինկիլիզ լիրասը օլուպ, նագտ օլարագ խազինէյի տէվլէթէ 2 միլեօն 400 պին լիրա կիրմիշ օլտուղու հալտէ, պու կիւնքի կիւն հիւքիւմէթի սէնիեէ իսթիգրազը մէզքիւր ըսէլմալինատէն 940 000 լիրա մըգտարընը թէմամը թէմամի իլէ թէտիյէ իյլէմիշ վէ պու իսէ, եալընըզ թագսիթլեր օլուպ, պունուն իւզերինէ թէէտիյէ օլունան ֆայիզ գուրօնլարը տախի իլավէ օլունտուղու թագտիրտէ, չիմտիեէ գատար մէզքիւր 1854 իսթիգրազը պէտէլինատէ իւչ միլեօն լիրա թէէտիեէ օլունմուշ տուր։

1858 իսթիգրազընընը ըէսէլ մալինատէն տախի չիմտիեէ գատար 1,163,700 լիրա թէտիեէ օլունուպ, օն սէքիզ տէֆա վիրիլէն ֆայիզլերի իլէ պերաբէր տէօրթ միլեօն 500 պին լիրա, իսթիգրազը մէզքիւր պէտէլինատէ ագճէ վիրիլմիշ տիր։

1865 իսթիգրազընատան տախի, խազինէյի տէվլէթէ նագտ օլարագ 4 միլեօն լիրա կիրմիշ օլտուղու հալտէ, չիմտիեէ գատար սէքիզ տէֆա ֆայիզ վէ ըէսէլ մալ թագսիթի պէտէլինատէ 3 միլեօն 840 պին լիրա վիրիլմիշ, եանի; բիացատա չըգարըլան սէնէտատթը ըուպու մըգտարը թէմամիյլէ թէտիեէ օլունմուշ տուր։

Իշթէ երպապը ֆիւնունը մալիեէեէ մալիմ օլան տահա պէօյլէ չօգ հիսապլար կէօսթէրէպիլիր իսէք տէ, պօշ եէրտէ ուզուն թափսիլաթա կիրիշէճէկիմիզտէն պու գատարլը իգթիֆա իտէրիզ։ Ֆագաթ պուրատա տճիշընէ պազը միւթալէաթ պէեանընա միւսարատաթ իտէրիզ։

Իշթէ կէօրիւլիւեօր քի իսթիգրազ պէտէլինտէ հազրաթէն նէ գատար ագճէ վիրիլիեօր, պինատէն ալեյհ էսպապը սէրվէթի թապիեէտէն իսթիֆատէ իլէ, միւվազէնէյի մալիեէ իսթիհսալ իտէրէք պիր ան էվվել էճնէպի իսթիգրազլարտան վազգէկէյմէեէ հիմմէթ օլունմալը տըր։ Հէր հալտէ տէվլէթի Ալիեէտէն ալաճագլարը օլանլար, պալէտտէ պէեան օլունան հիսապատան տախի իսպաթ օլունաճաղը վէճհ իլէ, պունատան պէօյլէ ալաճագլարընը իսթիհսալ իտէճէքլէրինէ էմին օլապիլիրլեր։ Պէտխահլարընը իթթիֆքլերի ազվիեաթընը նէ տէրէճէ վահի վէ ասըլսըզ օլատուղու վէ տէվլէթի Ալիեէ իսթիգրազ էսհամընը սաթըն ալըպատարա վիրէնլերին, պուղատալը թօբրաղա էքիպ մահսուլ ալանլար կիպի ֆայիզի իլէ պերապեր քէնտի ագճէլերինի գապզ իթմէքտէ օլտուգլարը ալիքեար տըր։

Նաֆիա նէզարէթինին, գանալլար աշմագ վէ սազլըգլարը թէմիզլէմէք վէ Տէրիսատէթ վէ վիլաեէթլերտէ իճազա իտէն մահէլլերտէ սէատլէր վէ ըբնթըմլար ինշա իթթիրմէք իւզրէ, Բարիս սէֆարէթի սէնիեէսի մարիֆէթի իլէ միւհէնտիսլէր ճէլպ իտէճէյի իշիտիրմիշ տիր։

—Թօնէլաթա գօմիսիօնու, հաֆթատա իքի տէֆա, եանի չարշէնպի վէ ճիւմա իրթէսի կիւնլերի իճթիմատ գարար վիրմիշ տիր։

—Պէրլինտէ սալթանաթը սէնիեէ սէֆիրի Արիսթարքի պէյ, իսթիհսալ իթթիյի մէզունիեէթ իւզէրինէ գապլըճալարա կիթմիշ օլտուղունտան, եէրինէ սէֆարէթ իքինճի քատթիպի թէվֆիգ պէյ մասլահաթկիւզար թարէին օլունմուշ տուր։

—Շէյխ Շամիլ էֆէնտինին կիւվէյիսի Էլ Սէյիտ Մահմուտ Ապ-իլ-Բահման էֆէնտի, տիւնքի կիւն Օտէսա վարօրու իլէ Տէրի սատատէթէ միւվասէլէթ իյլէմիշ տիր։ Լ՝ֆէնտիի մումիլէյհ Բուս օրտուսունատա գայմագամ տըր։

—Հիւքիւմէթի սէնիեէ Թարաֆընտան Եուսուֆ Փարամա, սէնէվի 60 պին ղշ. թախսիս օլունմուշ տուր։

—Իզմիր ղազէթասընատա օգունտուղունա կէօրէ, օրանընը բալիսի թարաֆընտան պիր չօգ խըրսըզ տաղ ու. կի-

րիֆթ օլունտուղու կիպի, Վ. ուրլ եա-գընլարընտա Տէմիրճի պօղազընտա 120 վարիլ պարութ վէ պիր գաչ եիւզ օգ-գա գաչագ թիւթիւն էլէ կէչիրիլմիշ տիր։

Շէհրի մէզքիւրաէ պիր տէլիգանլը, պօշ պիր մատաէտէն տօլայը բէտէրի իլէ գավգա իտիպ բէտէրինին պաշընա պիր գօվա աթարագ էօլտիւրմիշ տիւր։

—Բուսմ բաթրիի գայմագամլըղընա Նարտէ բիսքոպոսու Սարաֆին էֆէնտի նատպ ու թայեին գելընտըղընտան, միւմայիլէյհ կէչէն սալը կիւնիւ, Ֆէներ բաթրիգխանէսինէ վասլ օլմուշ տուր։

—Բուսիա սէֆիրի ժէնէրալ ինեաեաթիէվ ճէնապլէրի, պու քէրրէ Տէրի սատաէթէ ավաէթի միւնասիպէթի իլէ կէլէճէք բազար իրթէսի կիւնիւ, հուզուրի հազրէթի շահանէե չէգ ատագ տըր։

—Թէվֆիք-Թուրէն սէօյլէնտիկինէ նէզարէն, տէր Լէվնէթ Հէրբլա, Սէն-բէթբուսպուրկ սէֆիրի քեռմիլ բաշա հազրէթլէրինին եէրինէ տիկէր պիրիսի նատպ իտիլէճէք տիր։

—Տէրի սատաէթտէ մուգիմ քեռֆիէյի Ամէրիգալըլար, մէմալիքի մահրուսէտէ էճնէպիլէրին էմլաք սահիպի օլապիլմէլէրինէ տայիր մազաթալը իմզալամասը զըմնընտա, Տէրի սատաէթտէ մուգիմ սէֆիրինէ ռուխսաթ վէրմէսի իչին, հիւքիմէթլէրի ճանիպինէ արզուհալ եօլլամբէ օլտուգլարընտան, մէզքիւր ռուխսաթքն եագընտա իթա օլունաճաղը զանն օլունմագտա տըր։

—Մաշքատա ինչա օլունմագտա օլան Գելըճիանէ ամէլիեաթը քէմալի աճէլէ իլէ իլէրի վարտըրըլմագտա տըր, մէզքիւր էգնիեէ, հէր քէօշէսինտէ պիրէր գուլէսի պուլունուպ, աէօրթ քէօշէ օլաճագ վէ ուզունլուղու իսէ, թաշ գէջլա ուզունլուղունտա պուլունաճագ տըր։

—Գալաթատան Պէյ օղլունա ինչա օլունմագտա օլան թընէլ գումբանեասը իլէ հիւքիւմէթի սէնիեէ պէյնինտէ վուգու պուլան մուարազա հալլ ու թէսվիեէ օլունմուշ օլմաղլա, եէնիտէն ամէլիեաթքնա պէտ վէ միւպաշէրէթ օլունմուշ տուր։

ԻԼԱՆԸ ԸՆՕՄԻ

Գէպրը ճէզիրէսինճէ պու սէնէ զախիրէնին գելլէթինտէն նաշի, սայէյի իհսանվայէյի հազրէթի բատիշահիաե, էհալինին տէֆի իհթիեաճ վէ զարուրէթի գընընտա պաղը մահէլլէրտէն զէխայիր իրսալի մուգարրէր իսէ տէ, իհթիեաճաթը մահէլլիեէնին ինտիֆաընա մէտարը սուհուլէթ վէ սիւրաթ օլմագ իւզրէ, օրտեա թիւճճար վէ սայիրէ թարաֆընտան կէօթիւրիւլէճէք հընթա վէ չայիր իլէ տագիդին սէնէյի աթիէ խարման վագթինէ գատար մուվագգաթէն ըէսմի կէօմրիւքտէն մուաֆիեէթի խուսուսունա, մալիեէ նէզարէթի ճէլիլէսինին իշարը իւզերինէ պիլիսթիզան իրատէյի ճէնապը բատիշահի միւթէալիգ վէ շէրէֆսուտուր պույրուլարագ, իճրայի իճապը, նէզարէթի միւշարիէյհա իլէ բուսումաթ էմանէթի ճէլիլէսինէ իշար գելընմըշ օլմաղլա, պէեանը քէյֆիեէթէ իպթիտար օլունտու։

—Հիւքիւմէթի սէնիեէնին, 1872 ընէսի Ա. պօնօլարընա գարշելեգ, եէնիտէն էսհամը ումումի բիտց-եա չէգարբլմաեբպ, էսքի էսհամլարտան վիրէճէյի իշիտիլմիշ տիր։

—Տիւն կիճէ սաաթ պիր բաատէլէրինտէ թօր գաբուտա Արժ. տէր Ներսէս հայրըն և եաշընտա գեզ չօճուղու բէնճէրէտէն սօգաղա տիւշիպ ազընտան պուրնունտան գան կէլմիշ վէ անիտէ թապիպ ճէլպի իլէ թէատիսինէ պագելմէշ տըր։

Պէեանէ հաճաթ օլմաբղը իւզրէ, պու կիպի գազալար, վալիտէլէրին պի գայալըղընտն նէշէթ իթմէքտէ տիր։

———

ՍՕՆ ՀԱՎԱԼԱՏԻՍԼԷՐ

ԵՈՒՆԱՆ

Աթինա, 17 հոկտ.

Գօրֆու ճէզիրէսինտէ գօլէր իլէթի զուհուր իթմիշ տիր աէյի շիւբհէ օլունտուղունտան, հիւքիւմէթ թարաֆընտան լազըմ կէլէն թէտպիրլեր իթթիխազ օլունմուշ տուր։

———

ԹԻՒՃԱՐԻՑԻ

Լիվերբուլ 16 հոկտեմբեր

Մէյլինկ Նիու Օրլէանս բամուղու, բէնա	9 3/8
Տօլարա էյի հինա	6 6 1/8
Գու կիւնքի սաթըլ 10,000 պալէ-բիացա աղալը	

Լոնտրա 16 հոկտեմբեր

Աֆիոն	26
Թիֆթիգ	55
Զաթ իրէյի,	22 1/2
Ճէհրի.	6, 5 6 17, 6

ՍԱՐՐԱՖԻՑԻ

Լոնտրա 17 հոկտեմբեր

Ինկիլիզ ֆոնտսու	92 1/2 5/8
Էսհամը Ումումի աշըլտը	48 1/8
Էսհամը ումումի զաբ.	48 1/2
1869 իսթիգրազը	57 57 1/4
1871 իսթիգրազը	61 61 1/2

Բարիս, 17 հոկտեմբեր

Ֆրանսըզ ֆոնտսու	57 97 1/2
Իթալեա ֆոնտսու	60 40
Էսհամը Ումումի աշըլտը	49 25
1869 իսթիգրազը	285

(Ն Է Վ Ի Ց Է)

Լոնտրատան եազարգլարընա կէօրէ, Ինկիլթէրրա տէվլէթի թարաֆընտան Աշանթի գապիլէսի իւզերինէ սէվգ օլունաճագ ասաքիր տախիլինտէ, նէֆէրաթը Հինտիսթանը զարպի էհալիսինտէն օլան իքի ալայ տախի պուլունաճագ վէ զապիթանը Ինկիլիզ օլաճագ տըր։

Տէնիզ գբէբսընտան, Աշանթի մագարրը օլան Գամասիեէ գատար իմալ օլունաճագ օլան տէմիր եօլու իչին միւհէնտիս իզամ օլունաճաղընը, հարպիեէ նէզարէթի իլան իլէտիկինտէն նաշի, 50 միւհէնտիս պու խըզմէթի գապուլ իլէմիշլէր տիր վէ վէլիճ թէրատանէսինտէ սիւրաթլա սիլահ վէ ճէպխանէ իմալ օլունմագա տըր։

—Վաշինկթընտան եազարգլարընա կէօրէ, մալիեէ պուխրանընտան պաշգա, պանքէր վէ թիւճճարլար պէյնինտէ տիկէր պիր գօրգու բէյատա օլմուշ տուր, շէյլէ քի, օրատա պիր միւքէմմէլ գալպազան ճէմիեէթի թարաֆընտան, տէվլէթին թահվիլաթլարբլա պանգանընը վէ պիր գաչ տէմիր եօլլարընը թահվիլաթլարընա թագլա իտիլմիշ տիր։ Մէրգումգալպազանլար պիր տէրէճէեէ գատար պունտա իզահրը սանաթ իլէմիշլէր տիր քի, ֆարգ օլունմաեօր։

Մէրգումար, պու թահվիլաթընպիր խալիսինի Ամէրիգատա սարֆ իթտիքաէն սօնրա, քիւլլիէթլու սախթէ թահվիլաթ ալարագ Լիվրապաեա էհալինին ճանընը եագմագ իչին ազիմէթ իլլէմիշլէր տիր։ Ամէրիգա ճիւմհուրիեէթի, հէր նէ գատար պու գալպազանլարը տէրտէսթ իթմէեէ ղալրէթ իթմիշ[illegible]սէ աէ, էյէ կէչիրէմմիշ տիր։

—Բարիս ղազէթալարընընը եազարգլարընա կէօրէ, հէր նէ գատար գբրալիեէթ թարաֆլըսը, միլլէթ մէճլիսինա էքսէրիեէթի արաեէ սահիպ օլաուգլարընը պէեան իտեէօրլար իսէ աէ, պու ռիվաեէթէ բէք աէ էճիեէթ օլունամաեօր։ Պու կիւնլերտէ Բարիս պանգալարընտան պիր խայլի մէպլաղ իխրաճ օլունմուշ վէ պու մէպլաղ, պօրսա մուամէլաթընա սարֆ օլունմաեարագ, միլլէթ մէճլիսինտէ էքսէրիեէթի արաեը գազանմագ իչին թարաֆլարը սարֆ իտեճէքլերի սէօյլէնմէքտէ պուլունմուշ տուր։

—Նիու Եօրգ շէհրի պանգալարընտան Գօլօս գումբանեասընը, Լօնտրա պանգալարընտան Հապիշթ գումբանեասը նամ պանգաեա, 240 պին լիրա պօրճու օլաուղու հալտէ իլանը իֆլաս իթմիշ օլմասընտան տօլայը, մէզքիւր Լօնտրա պանգասը տախի 300 պին լիրա աչըգ իլէ թօր աթմըշ տըր։

—Կէչէնտէ ախշ օլունան պիր թէլէկրաֆ, մէրքէզի Ամէրիգատա վագը Օմա շէհրինին, պիր ինկիլիզ սէֆինէսի թարաֆընտան թօրա թութուլաուղունու պիլտիրմիշ իտի։

Օմա շէհրի, Անթիլ սատալարը տէնիզինէ, Հոնտուրաս ճիւմհուրիեէթինին պաշլըճա լիմանը տըր։ Հոնտուրաս էհալիսի, 400 պին նուֆուսատան իպարէթ օլուպ, ասլէն Հինտլի տիրլեր։

Պաշլըճա ախշ ու իթտլարը, բամուգ, շէքէր, թիւթիւն, գահվէ, վէ մազրատան իպարէթ տիր։

Ինկիլթէրրա տէվլէթի, Հոնտուրաս ճիւմհուրիեէթի իլէ միւնասէպէթի օլաուղունատան, Գամաեակիւեա, վէ Օմաա, վէ Թըրիւքսիլա շէհիրլէրինատէ գոնսօլոս թայեին իլլէմիշ տիր։

Կէօրիւնիւր քի, 2000 է եագընը նուֆուսու էհալիսի պուլունան Օմաա շէհրինտէ պիր թագմ Ինկիլիզլեր իլէ սատիր էճնէպիլեր հէնուզ անլաշըլմաեան պաղը սէպէպլերէ մէպնի մահպուս իտիլիպ, Ինկիլիզ գոնսօլոսու բրօթէսթօ իթմիշ, ֆագաթ բրօթէսթօսու տիյնէնմէմիքտէն մաատա, սանճաղընատա հաքարէթ օլունտուղունան, նէօպէ նամ ֆըրգաթինին գամանտանը, վուգուի հալի խապէր ալարագ, շէհրի մէզքիւրու թօրա թութմուշ վէ անիտէ հիւքիւմէթի մահէլլիեէ, մահպուսլարը սալը վիրմիշ տիր։

———

ՊԱԶԷՆԻՆ ՄՈՒՀԱՔԷՄԷՍԻ

Իպթիտայի մուհաքէմէ

Իշպու մուհաքէմէ, պիրինճի տիվանը հարպ նամբէյլա, կըրան Թըրիանօն նամ մահէլլատէ, ֆերիգ բիւթպէսինի հայիզ օլուպ, Օրլէան խանէտանընտան Լուի Ֆիլիբին օղլու պուլունան տիւք ա'Օմալը բիռսէթի թահթընտա թէշգիլ օլունան մէճլիս հուզուրունատ բուեէթ օլունմագտա տըր։

Ալաֆրանկա հոկտեմբերին 6 ընճը կիւնիւ օլան բազար իրթէսի կիւնիւ մուհաքէմէեէ շէօյլէճէ միւպաշէրէթ օլունմուշ տուր։ Ալաֆրանկա սաաթ 10 1/2 տա, խալգ, կըրան Թըրիանօն սարատէնընը բարմագլըղը էօնիւնտէ ճէմ օլուպ, մէճլիսին քիւշատընա միւնթազըր օլմուշ իտի։ Մէճլիս սալօնունատա հազըր պուլունուպ, մուհաքէմէ էնասընտա տիրնէնէճէք շահիտլէրին [էքսէրիսի, իւնիֆօրմալը, եանի սիլքի ասքէրիտէն իտիլէր։ Պիրազ սօնրա, գաբուլար աչելեպ, խալգ սարատէն հավլիսինէ կիրմիշ տիր։

Ըէյիսի միւմայիլէյհ տիւք ա'Օմալ, մաեէթինտէ պիր եավէր պուլունտուղու վէ ֆէրիգ իւնիֆօրմասընը կիյինմիշ օլաուղու հալտէ, տիվանը հարպ ազասընա մախսուս պուլունան օտաեա կիթմիշ տիր։

Մէճլիսէ գապուլ օլունաճագ սամին իսէ պիլէթլէ իչերի կիրճէճէք օլաուգլարընտան, ըէյիս, պիլէթլերին վիրիլմէսինի էմր իթմիշ տիր։

Մարէշալ Պազէնին ավօգաթը Մ. Լաշօ իլէ օղլու, վէ եավէրի միրալայ Վիլէթ, գանաբա իւզերինէ օթուրմուշլար վէ պազը էրքեանը հարպ զապիթանը, մէճլիսին ազալարը սանտալիէլերի արգասընտա, մուհաքէմէ էսնասընճա միւրաճաաթ օլունմագ իւզրէ պիր չօգ խարիթալար աչմըշլար վէ էօյլէյի երիմի տագըգա կէչէրէք մէճլիս ազալարը կէլմիշլեր տիր։

Ըէյիս, օրթատաքի սանտալիատա օթուրտուղու կիպի, սաղ թարաֆընտա տախի, կիօ վէ Մարթինօ Տէշընէզ վէ Թըրիբիե վէ Լա Մօթրուժ վէ սոլ թարաֆընտա տախի Բըրէնթօ վէ Ըսէյիր վէ Լալման վէ Սիսլօ տը Մալրօի նամ ժէնէրալլար օթուրուպ, տիվանը հարպ թէշգիլ օլունտու։ Ազատան ժէնէրալ Մարթիմբրէյ նամիզաճ-լըգ հասէպի իլէ հազըր պուլունամաբղընտան, պիր սանտալիէ պօշ գալմըշ իտի։

Մէճլիսին ըէյիսի, գավազա, մարէշալ Պազէնի մէճլիսէ կէթիրինիզ ատիկինտէ, մարէշալը միւմայիլէյհ, պէօյիւք իւնիֆօրմասընը կիյիմիշ օլաուղու վէ Լէժիոն ա'Օնէօր նըշանընընը պէօյիւք գօրատանունու սինէսինտէ ասմըշ օլաուղու հալտէ, մէճլիսին հուզուրունա կէթիրիլմիշ տիր։

Ըէյիս, զապթ քեռթիպինէ խիթապէն, պու մուհաքէմէնին իճրասընը վէ տիվանը հարպըն թէշգիլինի էմր իտէն գարարնամէլերի օգուեուն տէմիշ։

Մարէշալ Պազէնին տիվանը հարպ հուզուրունտա մուհաքէմէ իտիլմէսինէ տայիր ումուրը հարպիեէ նազըրը թարաֆընտան թասթիր օլունան գարարնամէ չու տուր։

Մարէշալ Պազէնին ալէյհինտէ ատթի իւզ զիքր մատաէլեր հագգընա զաննը զալիպ վար տըր։

Մարէշալը միւմայիլէյհ էվվէլա, նամուսը ասքէրի մուճիպինճէ պօրճունու քեռմիլէն իլգա իթմէեէրէք, գոմանտասընտա պուլունան Մէց գալէսը իլէ տիւշմէնէ թէսլիմ օլմուշ վէ իւչինճի, Մէց բիշկե-հընտա պուլունան Ֆրանսա օրդուսունա պաշ գոմանտան օլաուղու հալտէ, աչըգ օլատա ասքէրինին թէրքի սիլահ իթմէսինէ տայիր թէսլիմ մուգավէլէսինի ագա իթմիշ վէ իւչինճի լիսանէն վէ թահրիրէն միւզաքէրէեէ կիրիշմէզատէն, նամուսու վէ վազիֆէսի իգթիզասընճա իճապ իտէն թէտպիրի իթթիխազ իթմէմիշ տիր։

Պու իսէ, գանուննամէի ասքէրիէնին 209 վէ 210 ունճու մատտէլերինտէ թէսրիհ օլունան ճինայեթլեր օլաուղու ճիհէթլէ, միւմայիլէյհին մուհաքէմէսինէ գարար վիրիլմիշ տիր։

209 ունճու մատտէ—Պիր գալէա մուհաֆըզը վէ եա գոմանտանը, մուհա-

քէմէ օլունուպ, տիշմէնէ թէսլիմ օլ-տուղու՝ վէ մուհաֆազար քէնտիսինէ իհտիլէ օլունմուշ օլան գալէտեր, քեաֆ-ֆէյի մուհաֆազա Թէրգիլերինէ միւ-ռաճաաթ վէ նամուսը տսքերի վէ մէ-մուրիէթինի թէմամի իլէ իրֆա իթ-մէզտէն թէսլիմ իթտիի թէպէյերին իլլեր իսէրիւթպէսի ալընէրգտան սօնրա գաթլ օլունուր։

240 ունճու մատտէ—Պիր ժէնէրալ վէ եա գօմանտան, աչԷգ պիր օվտատ թէսլիմ օլուր իսէ, իշ պու թէսլիմի իլէ տսքէր տախի թէրքի սիլահա մէճբուր օլտուղու վէ եախսա տիշմէնէ լիստ-նէն վէ եա թահրիրէն միզաքէրէ իթ-մէզտէն, նամուսը տսքերի վէ վազիֆէ-սինի թէմամի իլէ իճրա իլ մէմիշ պու-լունտուղու թագտիրտէ, բիւթպէսի ալընէրգտան սօնրա, գաթլ վէ էկէր իշ պու չարթլարը իճրա իթտիքտէն սօնրա թէսլիմ օլմուշ իսէ, ազ օլու-նուր։

Մէճլիստէ օլունան մուհաքէմէ

Բէյիս, մարշէշլա խիթապէն—իս-մինիզի պէեան իտինիզ։

Պազէն—Ֆրանսօա Աշիլ Պազէն։

Բէյիս—եաշընըզ գաչ տրը։

Պազէն—62։

Բէյիս—Նէրէտէ ազոմուշսունուզ։

Պազէն—Վէրսայտա։

Բէյիս—Նէ իշտէսինիզ։

Պազէն—Ֆրանսա մարէշալըեմ։

Բէյիս—Սօն իգ-ամէթկեահընըզ նէ բէտէ՞ տիր։

Պազէն—Բարիստէ։

Բէյիս—Շիմտի օթուրապիլիրսինիզ։

Սիւալ ճէվապ հէնկեամընտա, մարէ-շալ Պազէնին չէհրէսի ասլա պօղուլ-մաեաք քէնտի քէնտիսինի զապթ իթ-միշ տիր։

Բէյիս—Շահիտլերին էսամիսի գը-բաաթ օլունմազտան էվվել, կերէք հիւքիւմէթ վէ կերէք միւատտի ռ-լէյհին վէքիլինէ պէեան իտէրիմ քի գըբաաթ օլունճագ թահրիրատ վէ իսթինթագ ուզուն ալիրէճէյինտէն, շահիտլէրէ չիմտիլիք իշլէրինէ կիրիշ-եէ բուխատ վիրիլմէշ վէ ֆագաթ թաթերին օլունան կիւն վէ սաատտա մէճլիսէ կէլմէմիքլերի հալտէ, գա-նունէն հագգլարընտա միւճազաթ օ-լաճագ տրը։

(Տէվամի)

ԱՌՈՂՋԱԲԱՆԱԿԱՆ ԴԱՍԱԿ

ԱԻԱՆԴԵԱԼՔ

Ե՛ԱԳԵՊԵԱՆ ԵՒ Ի ՓԱՆՈՍԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆՍ

Ա.

ՆԵՐԱԾՈՒԹԻՒՆ—ՍԱՀՄԱՆ—ԲԱԺԱՆՈՒՄՆ

(Շարունակ. տես թիւ 2382)

Ինչպէս կը տեսնէք սոյն երկու օ-րինակներուս մէջ՝ նոյնպէս է նաև բո-լոր այն առարկայից համար ալ, որ մարդուս շուրջը կը պատեն և նորա կենաց հետ չարունակ ներքին առնչու-թիւն մ'ունին. չկայ բան մը որ բա-ցարձակապէս այս կամ այն կերպով ազ-դէ կազմութեան վրայ, ամէն բան վե-րաբերապէս է. և ինչ որ մէկու մը հա-մար յարմար և օգտակար կ'ելլայ, կրնայ ուրիշի մը անյարմար և վնասակար ելլալ. ոչ ոք չէ կարող վճռել թէ այս ինչ ըմպելին կամ այն ինչ կերակուրը օգտակար կամ վնասակար է բացար-ձակապէս, զի, ինչպէս ըսինք, պա-րագայից և վիճակի փոփոխութեամբ կրնայ օգտակար ճանչցուած բան մը վնասակար ալնել, և ընդհակառակն ա-վարտպէս վնասակար համարուած նիւթ մը կրնայ երբեմն օգտակար ծառայու-թիւն մը մատուցանել, կամ գոնէ բնաւ վնաս չպատճառել։ Գեղեցկաչէն ապա-րանի մը հարուստ սրահին մէջ կրկին վերմակներու առակ ննջող ազնուականը չկրնար բնաւ անյարմար տեղ մը կարծ գիշեր մ'անցուցնել առանց ձախող ար-դիւնք մ'զգալու, մինչդեռ ասիացի հովիւը դաշտին վրայ՝ հողը իրեն անկողին ընտրելով՝ աստղերուն առակ հան-գիստ կը ննջէ, և առաւօտուն առողջ և զօրեղ իւր խաշինքը կ'արածէ։ Այս-պէսէ ահաւասիկ ամէն բան բնութեան մէջ. մի՛ բնաւ դուք դատէք իր մը, առարկայ մը կամ պարագայ մը, ըսե-լով թէ այս ինչ անձանց վրայ կամ այս ինչ տեղ լաւ ներգործութիւն մ'ըրած է նա, գիտցի՛ք, որ եթէ միոյն վրայ այնպէս ներգործած է, կրնայ ուրիշի մը վրայ, որ միևնոյն պայմաններուն մէջ չ'գտնուիր, բոլորովին տարբեր կերպով ազդել և յուռն ներգործել։

Բոլոր մեր ըսածներէն կրնայ դիւ-բաւ իմացուիլ որ առողջաբանական գիտութեան հմուտ ըլլալու համար բաւական չէ՛ միայն ուսանիլ մարդուն շուրջը գտնուած առարկայները, այլ հարկ է նաև նախ ուսնիլ և գիտնալ թէ ո՛րչափ տարբեր պայմաններու մէջ կը մտնէ մարդ իւր ծնած վայրկեանէն մինչև իւր մահը, և թէ ի՞նչ զանազան վիճակներ կրնայ ստանալ նորա կազ-մութիւնը։

Այսպէս ուրեմն առողջաբանական գիտութիւնը կրնայ երկու մեծ հատ-ուածներու բաժնուիլ, այսինքն,

Ա. ճանչնալ մարդը իւր այլ և այլ պայմաններուն մէջ,

Բ. ճանչնալ այն առարկաները որ նոր-մա շուրջը կը պատեն։

Զմարդ իւր այլ և այլ պայմաննե-րուն մէջ ճանչնալու համար հարկ է նախ բուն իսկ զինքը ճանչալ։

Ճանչնալ մարդը, ուսնիլ նորա կեան-քը, սահ գործ մ'է որուն մարդիկ յան-չափս նուազ կարևորութիւն տուած են։

Մարդիկ իրենց շուրջը գտնուած բիւր առարկաները կը քննեն, իրենց-մէ դուրս կատարուած երևոյթները կը զննեն, անոնց ամէն մէկուն խելք հաս-ցընել կը ջանան, բայց խիստ քիչեր կան որ վայրկեան մը աչուինին լոկ ի-րենց վրայ դարձուցանելով քննեն իրենք զիրենք և հարցունեն թէ ի՞նչ է մարդ-ը և թէ ի՞նչպէս կազմի նա։

Ինչպէս կը պատահի յաճախ որ քա-ղաքի մը բնակիչը իւր ծնած և տպ-լուած տեղւոյն այլ և այլ պարագայնե-ը, չէնքերը և բերքերը ծանուցեալ համարելով՝ անտարբեր կը լլլայ նոյա առջև, մինչդեռ օտարականը զանոնք տեսած ատեն մեծ հետաքրքրութեամբ կը քննէ զանոնք և ուսանիլ կուզէ։ այսպէս ալ մարդ իրեն գիտութիւնը ծանուցեալ սեպելով չը հարցունէր թէ ի՞նչ է ինք և թէ ի՞նչ կարգ բռնած է արարչագործութեան մէջ։

Մարդուն վրայ խօսող գիտութիւ-նը, որ նորա այլ և այլ մասունքը ճանչ-նալ, նոյա դիրքը, ձևը ևն. գիտնալ կ'ուսուցանէ, անատոմիան կը կոչ-ուի, իսկ այն գիտութիւնը, որ կու-սուցանէ ամէն մէկ մասանց պաշտօնը և գործելու եղանակը, որոյ համերաշ-խութենէն կեանքը կը կատարուի, կենսաբանութիւն անունը կ'առնու։

Անդամաբանութեան և կենսաբանու-թեան գիտութիւնը խիստ կարևոր է առողջաբանութեան ուսման համար, այլ սակայն մեր նպատակը լոկ այս վեր-ջինը ըլլալուն՝ նոյա վրայ միայն այն ատեն պիտի խօսիմք երբ մեր ընթաց-քին մէջ առիթը ներկայանայ, որդ-դառնամք մեր բուն խնդրոյն, այսինքն թէ ի՞նչ պայմաններ կան որ զմարդիկ տարբեր կը գործեն իրարմէ։

Մարդիկ իրարմէ կը տարբերին նախ իրենց տարիքով։ Տարիքը այն ատե-ճան մեծ տարբերութիւն մը կը դնէ երկու առանձին անհատներու մէջ, որ առողջաբանական առած մը եթէ յար-մարաւոր է երիտասարդի մը՝ կրնայ բոլորովին անյարմար ելլալ մատաղատի մանկան և զառամեալ ծերոյն։ Ուստի կը տեսնէք որ անհրաժեշտ հարկ մը կայ տարիքին ըրած ազդեցութեան վը-րայ խօսիլ։ Տարիքին նման մարդոց մէջ տարբերութիւններ դնող վիճակ-ներն են սեռը, խառնուածը, կազմու-թիւնը, ժառանգականութիւնը, ու-նակութիւնները ևն. որոց վրայ առան-ձին առանձին պիտի խօսիմք։

Մարդուն ստացած այլ և այլ պայ-մաններուն գիտութենէն վերջը կարգը կուգայ, ինչպէս ըսինք, առողջաբա-նութեան երկրորդ հատուածին՝ այսինքն առարկայից գիտութիւնը, այն է մար-դուն հետ առնչութիւն ունեցող և նո-րա կենաց վրայ ներգործող պատճառ-ներու գիտութիւնը։ Ասի առողջաբա-նութեան ամենէն կարևոր և ընդար-ձակագոյն մասն է, ուստի նոյա վրայ խօսելէ առաջ հարկ է անգամ մը գոնէ զանոնք դասակարգել, հետևելով այն դասակարգութեան զոր ընդունած են արդի երևելի առողջաբաններն և որ՝ ամենէն բանաւորն է։

Առարկայից գիտութիւնն իրեն նիւթ ունի,

1. Ամենէն պաշտօնին առարկայնե-ը, այսինքն անոնք՝ առանց որոց ան-կարելի է անդեան և կենաց կատարու-մը, այսպէս են Ա. Բոլոր այն նիւթերը որ մարդուն շուրջը կը պատեն և որք մարդ-կային կենաց մէջ կարևորագոյն դեր մը ունին կատարելու, ինչպէս է օդը, ջեր-մութիւնը, լոյսը, կլիմաները, եղանակ-ները, բնակութիւնները, զգեստները, բաղնիքները ևն. ևն։ Բ. Այն նիւթերը որ կարծես աւելի մօտանց մեզի ծա-ռայութիւններ կը մատուցանեն զմեզ յատկապէս սնուցանելով, այս կարգէն են կերակուրները, զանազան ըմպելի-ները, համեմք ևն։

2. Յարաբերութեան պաշտօնի առարկայներ, այսինքն անոնք՝ որք ոչ թէ ուղղակի մեզի սնուցանելու համար կը գործեն, այլ զմարդ իւր շուրջը գտնուած իրերուն հետ յարաբերութեան մէջ կը դնեն, այս կարգէն են շար-ժումները, այլ և այլ մարզերը, ներքին և արտաքին զգացումները, մտաւորա-կան կարողութիւնք, կիրք, քուն ևն.

3. Ծննդ կանութեան առարկայներ, այսինքն անոնք՝ որ մարդկային սե-րընդեան յառաջդիմութեան պաշտօնին կը վերաբերին, ինչպէս է ամուսնական և ամուրի կեանքը, յղութիւն, ծնունդ, և այլն։

Ահաւասիկ այն ծրագիրը՝ որուն պիտի հետևիմք մեր քննացքին մէջ. վասն զի անկարելի է որ այսպիսի խառն և բազմազան գիտութիւն մը առանց բա-նաւոր յատակագծի մը կարենայ ա-ւանդուիլ։ Յուսով եմ որ դուք զգա-լով նորա կարևորութիւնը պիտի հե-տևիք քայլ առ քայլ նորա մէն մի բա-կեղրանց, և նախամեծար համարելով առողջութիւնը քան զամենայն բաղդ աշխարհի, պիտի խորշիք ամէն այն վը-նասաբեր պատճառներէն, որք վայր-կեան մը հեշտ ներգործութիւն մ'ընե-լով ձեր վրայ թէպէտ քաղցր կը թուին ձեզ, բայց չեն ուշանար բնաւ իրենց անտանելի դառնութիւնը ձեզ զգե-լու, աղէտներ կը պատրաստեն ձեզ ձեր գեղեցիկ ապագային մէջ, և փչե-րով կը ծածկեն այն դաշտը ուր ծա-ղիկներ գտնել բնական էր ձեզ, և ձեր ձեռքն էր զանոնք թարմ ու անթա-ռամ պահել։

Ազնի՛ւ ունկնդիրք. եթէ չէք ուզեր ձեր կենաց տխուր վախճանը վաղա-հաս ընել, եթէ չէք ուզեր ցաւերով և տխաբերով պժգալի ընել այն քաղցր կեանքը, որ Արարչէն ձեզ շնորհուե-ցաւ, եթէ ձեր բաղձանաց սիրելագոյ-նը է առողջութիւնը, հետևեցէ՛ք նո-րա կարեւորագոյն գիտութեան, և կատարեցէք նորա կենարար խրատնե-րը. հոն՝ այդ գիտութեան մէջ պա-տանին ու երիտասարդն զօրաւոր մի-ջոցներ պիտի գտնեն յուսալից ապա-գայ մը իրենց պատրաստելու և ունե-նալու իրենց առջև կենաց ընդարձակ ասպարէզ մը՝ ազատ 'ի ցաւոց. հոն ծե-րունին՝ որ այնչափ տարիներն գլոր-ելէն յետոյ տակաւին կը սիրէ կեան-քը և դժուար է իրեն բաժնուիլ ան-կէ, հոն, կըսեմ, կարևոր խրատներ պիտի գտնէ ազատ ելլալու այն բիւ-րաւոր ցաւերէն և տկարութիւններէն որ այդ հասակին մէջ նորա գլխուն բոլորտիքը կը կուտակուին և պատ-րաստ են հոն թափուելով նորա ծե-րութիւնը տխրեցնելու։

Ասոր համար ահաւասիկ առողջա-բանական գրատութիւնը հատարակաց եղած էր ամենէն հին ժամանակներէն 'ի վեր։ Մովսէս, Լիկուրգոս, Մէհմէտ իրենց օրէնսգրաց մէջ նորա սկզբունք-ներն ալ մտցուցած էին. առողջու-թիւնը իրեն յատուկ պաշտամունքը և իւր դիցուհին ունէր։ Հիկիա՝ Եսկիւ-ղապէսի աղջիկը՝ առողջութեան աստ-ուած կարգուած էր և անոր խնամ կը տանէր. Հիպոկրատի շատ գրուածնե-ը առողջաբանութեան վրայ եղածեն։ Ինչպէս հին՝ նոյնպէս արդի եւրոպա-կան լուսաւորեալ ազգերը մեծ խնամք ունին սոյն գիտութիւնը հատարակաց ընելու։ Մեր ազգին մէջ դժբաղդա-բար, ինչպէս ուրիշ կարեւոր գիտու-թեանց, նոյնպէս ասոր կարևորութիւն տուող չիկայ, և ժողովուրդը զուրկ է իրեն կենաց գիտութեանը վրայ խօսող գրքերէ։

Իսիւ թէ ժամանակը վաղ լեցընէր սոյն ցաւալի պակասը, և մեր թշուառ ժողովուրդն ալ քիչ մը կանուխէն ճանչ-նար թէ մարդիկ որչափ առատապէս կուրախացնեն պարկայները իրենց տգ-գիտութեամբը և թէ որպիսի տարա-բաղդ զոհեր նոցա սայրասուր գերանդ-ւոյն տակ կիյնան։

Դուք, գոնէ ո՛ ուսանողք, մի՛ յա-ւելուք այլեւս նոր թիւեր այդ տա-ռապեալ գումարին վրայ, ձեր պատա-նեկութեան եղանակին մէջ սորվեցէ՛ք ճանչնալ առողջութեան յարգը և զայն պահել. մի՛ թողուք որ այդ գեղեցիկ հասակը իսկոյն հեծէ, և մի՛ թողուք որ երիտասարդութեան գեղեցիկ վարդ իւր կոկոնին մէջ խամրի։

Միհրան Վարդապարեան

ՄԱՀԻՊ ՂԱԶԻՆՈՎ
ԳԱՐԵԳԻՆ Ե. ՓԱՆՈՍԵԱՆ

Գալաթատա Բինճլիմսկի բաղարընտա
Ն. 41 Իգսի խանընտա